

Innst. S. nr. 234.

(1998-99)

Innstilling fra næringskomiteen om kapitalutvidelse i Norsk Hydro ASA som ledd i et tilbud om å overta Saga Petroleum ASA.

St.prp. nr. 81 (1998-99).

Til Stortinget.

1. SAMMENDRAG

Departementet viser i proposisjonen til at Saga Petroleum ASA i den senere tid har arbeidet med ulike alliansemuligheter med sikte på å styrke egenkapitalen i selskapet. Styret i Hydro har besluttet å tilby aksjonærene i Saga Petroleum å bytte sine aksjer mot Hydro-aksjer.

Departementet viser til at målet med et evt. nytt sammenslått selskap, er å integrere selskapenes olje- og gassvirksomheter, som i dag har parallelle organisasjoner. Det nye selskapet får positive samordnings-effekter når det gjelder kostnader og drift.

Hydros forretningsstrategi er å videreutvikle oljevirksomheten med en sentral posisjon på norsk sokkel og i utvalgte områder internasjonalt. I denne bransjen er størrelse av betydning, for å oppnå lavere driftsutgifter og for å tåle risiko.

Hydros fremlegg reiser politiske spørsmål som knytter seg til det forhold at staten gir avkall på sin aksjemajoritet i selskapet, og til at det ikke lenger vil være tre uavhengige norske oljemiljøer.

Regjeringen mener at staten, som majoritetsaksjonær i Hydro, bør gi sin tilslutning til at Hydro eventuelt overtar Saga Petroleum. Til tross for at opplegget vil redusere statens eierandel i Hydro til ned mot om lag 43 pst., vil staten fortsatt ha kontroll over forhold av fundamental karakter. Regjeringen vil fortløpende vurdere behovet for å fremme forslag for Stortinget om fullmakt til å øke statens eierandel i Hydro til over 50 pst.

Den norske stats oljeselskap AS har 20 pst. av aksjene i Saga Petroleum. Det er inngått avtale mellom Hydro og Statoil i tilknytning til tilbudet, som gjør at Statoil istedenfor Hydro-aksjer, kompenseres med tilsvarende verdi i Sagas andeler på sokkelen og andre aktiva.

I proposisjonen ber Regjeringen om at Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet får fullmakt til, på ekstraordinær generalforsamling i Hydro, å stemme for en rettet kapitalutvidelse som ledd i Hydros overtakelse av alle aksjene i Saga.

Det fremmes også forslag om en tilleggsbevilgning på kr 2 000 000 til eventuell rådgivningsbistand.

2. KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Mimmi Bæivi, Bjarne Håkon Hanssen, Kjell Opseth, Torstein Rudihaugen, Oddbjørg Ausdal Starrfelt og Rita Tveiten, fra Fremskrittspartiet, Øystein Hedstrøm og Terje Knudsen, fra Kristelig Folkeparti, Modulf Aukan og Anita Apelthun Sæle, fra Høyre, Ansgar Gabrielsen og Ivar Kristiansen, fra Senterpartiet, lederen Morten Lund, og fra Venstre, Leif Helge Kongshaug, viser til den fremlagte proposisjonen.

Komiteen har registrert Norsk Hydro ASAs tilbud av 10. mai 1999 til aksjonærene i Saga Petroleum ASA, om å bytte sine aksjer i Hydro-aksjer i et bytteforhold tre Sagaaksjer mot en Hydroaksje. Hydros målsetting er å integrere de to selskapers olje- og gassvirksomheter. Komiteen har registeret at det i ettertid er fremmet bud på Saga Petroleum ASA fra Elf Aquitaine. Komiteen viser til muligheten for at det kan komme inn bud fra andre selskaper.

Komiteen vil understreke betydningen av at budene på Sagaaksjene får foregå uten at politiske myndigheter griper inn i prosessen og at kravet til likebehandling gjennomføres. Dersom Norsk Hydro ASA av kommersielle grunner til slutt får tilslaget på Saga

Petroleum ASA, finner komiteen det naturlig at staten gir avkall på aksjemajoriteten i Norsk Hydro ASA. Komiteen vil peke på at staten med om lag 43 pst. eierandel fortsatt vil ha kontroll med selskapet i saker av avgjørende betydning.

Komiteen ser med bekymring på en utvikling som kan gå mot et redusert mangfold i norsk oljevirksomhet. Det er derfor etter komiteens oppfatning viktig å bevare det mangfold og den kompetansen som vi i dag finner i tilknytning til norsk sokkel, uavhengig av hvem som eventuelt måtte komme i posisjon til å overta SAGA. I denne sammenheng vil komiteen peke på oljenæringens konjunkturavhengighet og det forhold at næringen og norsk sokkel er avhengig av å tiltrekke seg norske og internasjonale investeringer.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, ber Regjeringen fortløpende vurdere statens eierandel i Norsk Hydro ASA, og fremmer følgende forslag:

"Regjeringen gis fullmakt til å kjøpe aksjer i Norsk Hydro ASA opptil 51 pst. statlig eierandel, på det tidspunkt Regjeringen eventuelt finner det aktuelt."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet betrakter oljevirksomheten som annen industriell virksomhet og mener det ikke er noen grunn til at staten bør engasjere seg som eiere i oljeselskaper. Statens oppgave er å legge forholdene til rette for en forsvarlig olje- og gassproduksjon, samt skattlegge inntekter fra oljevirksomhetene.

Dersom Saga Petroleum ASA, til slutt på et forretningsmessig grunnlag skulle akseptere Hydros bud, finner disse medlemmer det naturlig at staten gir avkall på aksjemajoriteten i Norsk Hydro ASA.

På den bakgrunn vil disse medlemmer motsette seg at Regjeringen på et senere tidspunkt skal vurdere om staten skal kjøpe seg opp til 50 pst. av selskapets aksjer.

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen foreslår at man skal bevilge 2 mill. kroner til eventuell rådgivning. En slik bevilgning bekrefter bare at staten ikke er dyktige nok som eiere og i realiteten ikke vet hva de vil med sitt eierskap. Disse medlemmer vil derfor gå imot en slik bevilgning.

Disse medlemmer vil påpeke at de vil ta sterk avstand fra at Statoil skal komme med eventuelle separate bud på Saga Petroleum ASA. Disse medlemmer vil videre vise til den siste tids hendelser i Statoil, der selskapet har vært gjenstand for stor debatt når det gjelder bl.a. kostnadsoverskridelsene på Åsgård og Kårstø, noe som også førte til at det gamle styret måtte gå og nytt styre ble oppnevnt. Disse medlemmer mener på den bakgrunn at Statoil ikke bør gis anledning til å delta i prosessen om Saga-aksjene før selska-

pet har foretatt en gjennomgripende intern gjennomgang og reorganisering av hele selskapets virksomhet.

Disse medlemmer vil gå imot Regjeringens forslag til vedtak, og mener at myndigheten på dette tidspunkt ikke bør involvere seg i den pågående prosess, men avvente og se om Hydro ASA får tilslaget på Saga Petroleum ASA, før en som aksjeeier skal ta stilling til forslaget på en etterfølgende generalforsamling.

Disse medlemmer vil fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om at Statoil ikke gis anledning til å kjøpe Saga Petroleum ASA eller andeler i felt som dette selskapet besitter."

Komiteens medlemmer fra Høyre vil peke på at staten som konsesjonsgiver og kontrollør på sokkelen, lett kan komme i konflikt med statens rolle som eier og majoritetseier av de to største selskapene (Statoil og Hydro.) Disse medlemmer mener faren for rolleblanding ble synliggjort i prosessen knyttet til budrunden på Saga Petroleum, bl.a. gjennom uttalelser fra næringsministeren og olje- og energiministerens.

Disse medlemmer mener det er behov for en bedre balanse mellom private og statlige interesser i petroleumssektoren. Med de store endringer som nå skjer i den internasjonale petroleumsvirksomheten, mener disse medlemmer - også i tilknytning til saken om overtakelsen av Saga Petroleum - at det haster med en politisk avklaring om Statoils fremtidige eierskap. Med en delprivatisering av Statoil, vil Statoil få den nødvendige frihet og stå bedre rustet til å møte de fremtidige utfordringer.

Disse medlemmer vil gå mot at staten på et senere tidspunkt skal foreta et tilbakekjøp av Hydroaksjer, for igjen å bli majoritetseier i selskapet.

3. UTTALELSE FRA ENERGI- OG MILJØKOMITEEN

Komiteen viser videre til at utkast til innstilling har vært oversendt energi- og miljøkomiteen for uttalelse. I brev fra energi- og miljøkomiteen datert 14. juni 1999 heter det:

"Energi- og miljøkomiteen viser til partienes merknader i utkastet til innstilling – og har ingen merknader utover dette."

4. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Stortinget ber Regjeringen om at Statoil ikke gis anledning til å kjøpe Saga Petroleum ASA eller andeler i felt som dette selskapet besitter.

5. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til proposisjonen og det som er sagt foran og råder Stortinget til å gjøre slik

vedtak:

I.

Nærings- og handelsdepartementet får fullmakt til på generalforsamling i Norsk Hydro ASA å stemme for en rettet kapitalutvidelse som ledd i Hydros overtakelse av alle aksjene i Saga Petroleum, på i hovedsak de vilkår det er gjort rede for i St.prp. nr. 81 (1998-99).

II.

Regjeringen gis fullmakt til å kjøpe aksjer i Norsk Hydro ASA opptil 51 pst. statlig eierandel, på det tidspunkt Regjeringen eventuelt finner det aktuelt.

III.

På statsbudsjettet for 1999 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
900	21	Nærings- og handelsdepartementet Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres,</i> økes med fra kr 19 750 000 til kr 21 750 000	<u>2 000 000</u>

Oslo, i næringskomiteen, den 14. juni 1999.

Morten Lund,
leder.

Ivar Kristiansen,
ordfører.

Kjell Opseth,
sekretær.